

Nr 483

Av herrar Hagberg och Birke, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, m. m.

Enligt särskild lagstiftning om kassareserver har regeringen fullmakt att av penningpolitiska skäl stadga skyldighet för bankaktiebolag att hålla större likvida reserver än vad som med hänsyn till rörelsens art och omfattning eljest skulle vara påkallat. Intill 1 juli 1954 gällde ett högsta relationsstal mellan bankaktiebolags kassareserv och dess förbindelser å 25 %. Därefter har maximitalet för kassareservkvoten utgjort 50 %. I proposition nr 107 föreslås, att kassareservlagen skall äga fortsatt giltighet t. o. m. 30 juni 1958 med bibehållen kassareservkvot.

Syftet med kassareservlagstiftningen får anses vara att erhålla ett komplement till en aktiv penningpolitik, stödd och möjliggjord av en rörlig ränta. Med denna utgångspunkt synes oss tillräckliga skäl ej kunna anföras för ett så högt relationstal. Vi vill erinra om att det inte förelegat några svårigheter för centralbanken att nå ett friktionsfritt samarbete med kreditinstituten för genomförande av en med hänsyn till den samhällsekonomiska situationen nödvändig kreditpolitik. Frågan om lämplig kassareservkvot bör kunna lösas genom frivilliga överenskommelser med de enskilda kreditinstituten utan att den högsta likviditetskvoten sättes till 50 %. Det väsentliga måste under alla förhållanden vara vilket eftertryck det allmänna lägger på sin ekonomiska politik, bl. a. hur centralbanken påverkar marknadens likviditet genom sina egna operationer.

Vi förordar en återgång till tidigare bestämmelser, alltså med en kvotdel för kassareserven av högst 25 %.

I propositionen föreslås även att ränteregleringslagen skall få förlängd giltighet intill den 1 juli 1958. För vår del vill vi bestämt motsätta oss detta. En lagstiftning av denna art förefaller oss i hög grad olämplig. Riskerna för administrativt godtycke och för rättsosäkerhet skulle vara mycket stora, om lagstiftningen sattes i kraft. Den skulle leda till en desorganisation på kreditmarknaden. Bankernas möjligheter till ordinär långivning skulle bli

allt mindre allteftersom en »grå» marknad uppkomme utanför de ordinarie kreditinstituten. Vi vill också erinra om att lagstiftningen tillkom vid en tidpunkt då regeringens strävan gick ut på att hålla en låst lågränta. Sedan denna politik delvis övergivits, har skälen mot ränteregleringslagen blivit än starkare.

Under återopande av det anförda hemställer vi,
att riksdagen måtte

1) antaga följande

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse av 1 § lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, så ock om fortsatt giltighet av samma lag.

Härigenom förordnas dels att 1 § lagen den 3 juni 1949 angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, vilken, jämlikt lag den 27 april 1956 (nr 150) gäller till och med den 30 juni 1957, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, dels ock att lagen i sålunda ändrat skick skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

1 §.

I den mån sådant med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövas nödigt må Konungen, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av bank- och fondinspektionen, förordna,

a) att kassareserv, som avses i 63 § lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse, tillsammans med bankaktiebolags inneliggande kassa skall uppgå till viss bestämd kvotdel, högst tjugofem procent, av bolagets förbindelser med undantag av garantiförbindelser och skulder på grund av insättningar å sparkasseräkning;

b) att viss bestämd kvotdel av den summa — — — eller bankir;

c) att viss bestämd kvotdel av den under b) — — — tre månader.

Oavsett vad — — — bestämda beloppet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2) avslå i Kungl. Maj:ts proposition nr 107 framlagt förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 7 december 1951 (nr 767) om räntereglering m. m.

Stockholm den 2 april 1957

Erik Hagberg

E. Birke